

V Bruseli 21. novembra 2019
(OR. en)

14208/19

ESPACE 92

POZNÁMKA

Od: Predsedníctvo
Komu: Rada

Predmet: Podpora udržateľného kozmického hospodárstva
– *diskusia o smerovaní*

Delegáciám v prílohe zasielame podkladový dokument na účely diskusie o smerovaní na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť (kozmicový priestor), ktoré sa uskutoční 29. novembra 2019.

I. ÚVOD

1. Európska Komisia 26. októbra 2016 prijala oznámenie s názvom Stratégia pre Európu v oblasti kozmického priestoru¹ s cieľom stanoviť celkovú strategickú víziu pre činnosti Únie v kozmickom priestore a zároveň zabezpečiť riadnu koordináciu činností, ktoré vykonávajú členské štáty EÚ a Európska vesmírna agentúra (ESA), a ich vzájomné dopĺňanie sa.
2. V rámci ďalšieho vykonávania stratégie v oblasti kozmického priestoru by sa mala účinnejšie podporovať obnova a rozvoj európskeho kozmického priemyslu. Tomuto odvetviu by to umožnilo rozšíriť a zlepšiť prístup na globálne a európske trhy a hodnotové reťazce, a najmä posilniť prepojenie kozmického priemyslu s obnovou a rastom iných odvetví.
3. V nadväznosti na stratégiu z roku 2016 Komisia navrhla nariadenie, ktorým sa zriaďuje vesmírny program EÚ na roky 2021 – 2027. V jeho znení, na ktorom sa zhodol Výbor stálych predstaviteľov a ktoré v prvom čítaní odhlasoval Európsky parlament, sa Únia nabáda, aby podporila rast a rozvoj kozmického sektora.

II. KOZMICKÝ PRIESTOR UMOŽŇUJE UDRŽATELNÝ RAST

4. Globálne kozmické hospodárstvo prechádza rýchlou transformáciou. Medzi hlavné trendy súčasnosti patrí väčší verejný záujem a investície do kozmických činností; veľké technologické zmeny, ktoré narúšajú tradičné obchodné modely, znižujú náklady na prístup do kozmického priestoru a na jeho využívanie („*New Space*“); rastúca úroveň súkromných investícií do kozmických projektov; ako aj ďalšia integrácia kozmického priestoru do spoločnosti a hospodárstva, čo vedie k zvýšenej tvorbe hodnôt v kozmických i nekozmickej odvetviach. Jedným zo strategických cieľov stratégie pre Európu v oblasti kozmického priestoru je maximalizácia prínosov kozmického priestoru pre spoločnosť a hospodárstvo EÚ.

¹ 13758/16.

5. V Európe, rovnako ako v iných regiónoch, sa zvýšili očakávania, pokiaľ ide o kozmické činnosti ako hnaciu silu udržateľného rastu a tvorby pracovných miest, ako aj o poskytovanie nástrojov na riešenie spoločenských a globálnych výziev, najmä digitálnej transformácie a opatrení v oblasti klímy. Rada pre konkurencieschopnosť rokovala v septembri 2019 o dlhodobej stratégii EÚ pre udržateľný rast², ktorá je jedným zo základných kameňov strategického programu EÚ na roky 2019 – 2024, ktorý prijala Európska rada v júni 2019³. Kozmický priestor bol uznaný za jeden z prvkov, ktoré majú v budúcnosti prispievať k zabezpečeniu udržateľného rastu.
6. Prostredníctvom rozvoja a zavádzania špičkových technológií, európskej strategickej infraštruktúry a kapacity a významných súborov údajov na verejné i súkromné využívanie sa politika v oblasti kozmického priestoru stala kľúčovým faktorom budúceho udržateľného rastu a základom pre monitorovanie klímy a využívania zdrojov, ako aj uskutočnenie rýchlej digitálnej transformácie.
7. Vznikajúce inovácie, umelá inteligencia, dáta a platformové hospodárstvo sú kľúčovými hnacími silami urýchlenia európskej produktivity, rastu, prosperity a zamestnanosti v rámci globálneho dátového hospodárstva. Európska komisia by sa mala zamerať na ďalšiu podporu inovácie v oblasti kozmických dátových služieb, zvýšiť podporu využívania kozmických technológií a podnecovať vzájomné využívanie poznatkov a zručností, ako aj zavádzanie mechanizmov na podporu a stimuláciu výmeny, spoločného využívania a združovania dát.
8. EÚ by sa mala usilovať o transformáciu na klimaticky neutrálne hospodárstvo s cieľom dosiahnuť ciele EÚ 2030 v oblasti klímy a energetiky, ciele Parížskej dohody a ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja. Kozmická infraštruktúra a dáta zohrávajú kľúčovú úlohu pri monitorovaní kľúčových premenných, ako sú skleníkové plyny CO₂ a metán, pri monitorovaní zmien v životnom prostredí a reagovaní na prírodné katastrofy.

² 11965/1/19 REV 1.

³ EUCO 9/19.

III. SAMOTNÉ KOZMICKÉ HOSPODÁRSTVO MUSÍ BYŤ UDRŽATEĽNÉ

9. V dôsledku zintenzívnenia činností v oblasti kozmického priestoru čelí kozmický sektor rastúcemu tlaku na to, aby zabezpečil zodpovedné správanie svojich subjektov. Na zachovanie autonómneho, spoľahlivého a nákladovo efektívneho prístupu EÚ do kozmického priestoru je dôležité zabezpečiť, aby bol kozmický priestor aj naďalej prístupný.
10. Najväčším rizikom pre udržateľnosť kozmických činností zostáva šírenie kozmického odpadu. Európa by mala byť jedným z lídrov presadzovania medzinárodných zásad zodpovedného správania v kozmickom priestore v rámci OSN a iných vhodných multilaterálnych fór. V usmerneniach o dlhodobej udržateľnosti kozmického priestoru, ktoré prijala organizácia UN COPUOS v júni 2019, sa štáty a medzinárodné organizácie nabádajú, aby prijali vykonávacie opatrenia na zabezpečenie udržateľného využívania kozmického priestoru. Zintenzívnenie činností v kozmickom priestore si vyžaduje aj medzinárodnú diskusiu o potrebe riadenia kozmickej prevádzky.
11. V záujme ďalšieho posilnenia vedúceho postavenia Európy v oblasti udržateľného využívania kozmického priestoru a vzhľadom na odôvodnenie 7 návrhu nariadenia o vesmírnom programe EÚ by sa malo vyvinúť úsilie o preskúmanie prístupu Európskej únie k príslušným zmluvám a dohovorom OSN.
12. Zahustenie obežnej dráhy môže tiež viesť k vzniku nového trhu pre operácie ukončenia prevádzky alebo stiahnutia z obežnej dráhy, servisných prác na obežnej dráhe a aktívneho odstraňovania odpadu. Inovačné riešenia v týchto oblastiach sú kľúčovými prvkami udržateľnej kozmickej infraštruktúry a európskej konkurencieschopnosti. Je mimoriadne dôležité, aby európsky kozmický sektor stál na čele tvorby takéhoto trhu.

IV. ZÁVER

13. Budúca európska politika v oblasti kozmického priestoru by mala účinnejšie umožniť prepojenie kozmického sektora s obnovou a rastom ostatných sektorov. Zabezpečenie vedúceho postavenia Európy v oblasti digitálnej transformácie, opatrení v oblasti klímy a udržateľného využívania kozmického priestoru poskytne príležitosti pre nové obchodné a medziodvetvové inovácie.

V. OTÁZKY DO DISKUSIE O SMEROVANÍ

14. V uvedenej súvislosti sa členské štáty vyzývajú, aby si vymenili názory na tieto otázky:

1. *Aké opatrenia by mala EÚ prijať v rámci podpory schopnosti kozmického sektora rozšíriť jeho vplyv a väzby na nekozmicke odvetvia, najmä na účely digitálnej transformácie a opatrení v oblasti klímy, a tak podporiť udržateľný rast a obnovu?*
 2. *Ako zabezpečíme, aby sa udržateľnosť stala dôležitým prvkom európskej politiky v oblasti kozmického priestoru? Mala by Európa prevziať vedúcu úlohu v udržateľnom využívaní kozmického priestoru a zohrávať aktívnu úlohu pri jeho celosvetovom presadzovaní a pri podpore rozvoja kľúčových udržateľných technológií?*
-